

zei hij (en die Australiër moest veel meer belasting betalen dan de Nederlander). Zo kreeg ook een sergeant van het Knil hetzelfde salaris als een kapitein van het Australische leger.

Het gevolg was dat veel Nederlanders uitgesproken ruim in hun geldmiddelen zaten. Wie zuinig leefde, kon aanzienlijke bedragen opzijleggen (een kolonel van het Knil becijferde in '44 dat hij, als de oorlog nog een jaar zou duren, ca. f 30 000 zou hebben bijeengespaard¹) – velen hadden evenwel generlei behoefte aan zuinigheid. Levensmiddelen waren in Australië niet duur; men kon er in een goed restaurant een lunch krijgen voor (omgerekend) f 1,50 en een diner voor f 1,80 en hield dus, als men dat wilde, veel geld over waarmee men een vriendin kon onderhouden of dat besteed kon worden voor zaken die schaars en dus duur waren: goede woonruimte en sterke drank bijvoorbeeld. 'Wanneer men', aldus later een employé van de KLM die in Australië kapitein in het Knil was geweest, 'in een hotel kwam en men zag een tafel met wijn en likeuren, dan kon men er zeker van zijn dat er Hollanders bij waren.'² 'De *Dutch Club*', aldus van Eechoud, 'was de rijkst voorziene club van Melbourne'³ (en mocht, evenals alle hotels die diners serveerden, voortgaan alcoholische dranken te serveren op het uur waarop alle Australische *pubs* dichtgingen); ook was het een Nederlander die, aldus van der Plas, in een Australisch dagblad een advertentie plaatste om in het overbevolkte Brisbane een appartement te huren, '*price no consideration*'.⁴ Trouwens in Melbourne en elders waren, zo berichtte in '51 (wellicht ietwat gechargeerd) een Australiër die werkzaam was geweest bij de *Netherlands-Indies Government Information Service*, de *Nigis*, aan de Enquêtecommissie, '*all the most expensive and most commodious flats in the best neighbourhoods occupied by Dutch people*'.⁵

Daar kwam bij dat, toen in Australië de benzinetoewijzingen verlaagd werden en een autovrije zondag werd ingevoerd, talrijke Nederlandse dienstauto's druk bleven rondrijden, ook op autovrije dagen. Daaronder waren de auto's van de leden van de Commissie: Amerikaanse *Packards*, die naar Indië onderweg waren geweest en waarvan nu het nummerbord 'Nederlands-Indië 1', 'Nederlands-Indië 2' en 'Nederlands-Indië 3' luidde.⁶

¹ Huidige waarde (1986) misschien het tienvoud. ² Getuige G. A. de Stoppelaar, *Enq.*, dl. III c, p. 815. ³ Getuige J. P. K. van Eechoud, a.v., dl. VIII c, p. 704. ⁴ Getuige van der Plas, a.v., p. 1359. ⁵ Brief, 17 jan. 1950, van W. Preger aan de Enquêtecommissie, *Enq.*, punt k, nagekomen stukken. ⁶ Getuige J. P. K. van Eechoud, a.v., dl. VIII c, p. 705.